

İKİ SAVAŞ ARASI
DÖNEMDE BALKANLAR

BALKAN PAKTI

- Ahmet Muhtar Zogolli, Mat bölgesini kontrol eden bir ailenin çocuğu. Anne tarafından Toptani ailesinden. 1922'de soyadını Zogu yaptı.
- Birinci Dünya Savaşı sonrasında Arnavutluk siyasetinde etkili olmaya başlıyor ve 1924'te Yugoslavya'nın askeri desteğiyle kontrolü eline geçiriyor.
- 1925 Ocağında Arnavutluk devlet başkanı seçiliyor.
- Yugoslavya'nın baskısı altında, onu dengelemek ve ekonomik yatırımlar için kaynak bulmak için Mussolini İtalyası'na yakınlaşıyor.
- Eylül 1928'de, Mussolini'nin desteğiyle krallığını ilan ediyor.

- 27 Kasım 1926'da Arnavutluk ve İtalya arasında Tirana Paktı (Dostluk ve Güvenlik Antlaşması) imzalanıyor.

Birinci maddesi:

İtalya ve Arnavutluk, Arnavutluk'un siyasi, yasal ve ülkesel statükosunu tehdit eden herhangi bir rahatsızlığın ortak siyasi çıkarlarına aykırı olduğunu kabul edecektir.

İkinci maddesi:

Yukarıda belirtilen çıkarları korumak için, iki ülke karşılıklı destek ve samimi işbirliğini güçlendirmeyi taahhüt edecektir: Aynı zamanda İtalya veya Arnavutluk'un çıkarlarına zarar verecek diğer güçlerle siyasi veya askeri anlaşmalar yapmamayı taahhüt ederler.

- 12 Kasım 1927'de yirmi yıl için bir askeri antlaşma imzalıyorlar.

Üçüncü bir devletten saldırı durumunda karşılıklı yardımlaşma hükmü söz konusu.

- Küçük Antant'ın kurulması ve Fransa'nın desteği
- Balkanlar üzerinde İtalya-Fransa rekabeti
- Yugoslavya-Fransa arasında gizli askeri antlaşma 11 Kasım 1927
- Mussolini'nin Arnavutluk ve Bulgaristan merkezli, Yugoslavya karşıtı Balkan politikası
- İtalya, Küçük Antant ve Fransa'ya karşı Macaristan, Bulgaristan ve Arnavutluk üzerinde yoğunlaştı.
- Bulgaristan'ın Makedonya üzerindeki talepleri ve IMRO

- IMRO, Bulgar hükümetlerinin desteğiyle tüm Makedonya'nın Bulgaristan ile birleştirilmesi için özellikle Yugoslavya'da faaliyete geçmiştir.
- IMRO 1933'te bu hedefi gözden geçirmiş ve Balkanlar'da ikinci bir Bulgar devleti olarak bağımsız Makedonya'yı esas almıştır.
- 1934 Bulgaristan'da Yugoslavya yanlısı darbe sonrası IMRO Bulgaristan'daki faaliyet alanını kaybediyor. Lideri Ivan Mikhailov Türkiye'ye kaçıyor.
- Ekim 1934'te IMRO ve Ustase birlikte organize ettikleri suikastte Yugoslav kralı Alexander ve Fransa Dışişleri Bakanı Louis Barthou'yu öldürdü.

- Hırvat Köylü Partisi ve lideri Stepan Radiç'in Mecliste, Haziran 1928'de Sırp milliyetçisi bir vekil tarafından öldürülmesi. Radiç Hırvat milliyetçisi ve Hırvatistan Köylü Partisi'nin kurucusu. Başından itibaren Hırvatistan'ın Krallığa katılmasına karşı çıkıyor.
- 1929 Ocağında Kral Alexander anayasayı askıya alıyor. Krallığın adını Yugoslavya olarak değiştiriyor. Pavelic İtalya'ya kaçıyor.
- Radiç'in öldürülmesi üzerine Hırvat milliyetçileri ve Ustase. Ustase, Hırvatistan'ın Yugoslavya'dan bağımsızlığı için kurulmuş olan milliyetçi ve koyu Katolik bir gizli örgüt.
- Ante Pavelic kurulmasından iki yıl sonra lideri oluyor.
- Sırp karşıtı ve Yugoslavya'nın dağılmasını hedefliyor.
- Sırpların Yugoslavya'daki kontrolleri sayesinde Ortodoksluğu empoze ettiklerini ileri sürüyor. Hırvat kimliğini Slav olmaktan çok Katolik olmak üzerinden tanımlıyor. IMRO ile yakın ilişkiler kuruyor. İtalya ve Macaristan'ın desteği var.

- Kral Alexander, 1931'de yeni bir Anayasayı yürürlüğe koydu.
- Sırp'ların hakimiyetinde bir Yugoslavcılık düşüncesini uygulamaya ve bu şekilde Hırvat, Makedon ve Arnavutları kontrol altında tutmaya çalıştı.
- Kendi listesi dışında siyasi partilerin seçime katılmasını engelledi.
- Ustase ve IMRO 1934'te suikastle Kral Alexander'ı öldürdü. Oğlu Petar küçük olduğu için babasının kuzeni Pavle Kral naibi oldu. Pavle 1935 seçimlerine muhalefet partilerinin katılmasına izin verdi.
- Hırvat Köylü Partisi, lideri Macek'in liderliğinde seçime katıldı ancak siyasi gerginlik azalmadı.
- Sırp Çetniklerle Hırvat Köylü Koruma Gücü arasında çatışmalar.
- Yugoslavya'nın İtalya ile yakınlaşması ve 1937 antlaşması.
- 26 Ağustos 1939 Hırvatistan'a özerklik verilmesi. Hırvatistan Banovinası

Balkan Arařtırma Enstitüsü Dergisi / Journal of Balkan Research Institute
Cilt/Volume 6, Sayı/Number 1, Temmuz/July 2017, ss. 57-77.

Geliř Tarihi–Received Date: 31.05.2017

Kabul Tarihi–Accepted Date: 09.06.2017

YUGOSLAVYA KRALLIĐI SİYASAL YAŐAMINDA
HIRVAT SORUNU (1929-1941)*

Hakan DEMİR**

- İtalya'nın revizyonist politikası ve Balkanlar'da yarattığı tehdit.
- Macaristan ve Bulgaristan'ın revizyonizmi
- Buna karşı antlaşmalar:
- Yunanistan-Romanya 1928,
Türkiye-Romanya 1928,
Yunanistan-Yugoslavya 1929

- Venizelos 30 Ekim 1930'da Ankara ve İstanbul'u ziyaret etti. İki devlet Dostluk ve İşbirliği Antlaşması imzaladı.
- Başbakan İnönü Ekim 1931'de Atina'ya resmi ziyarette bulundu.
- Eylül 1933'te Ankara'da iki devlet arasında Dostluk Antlaşması (Entente Cordiale) imzalandı.

- Balkan Konferansları

Atina -Ekim 1930, İstanbul ve Ankara -Ekim 1931, Bükreş-Ekim 1932, Selanik-Kasım 1934

Balkan Paktı, 9 Şubat 1934'te Atina'da Yunanistan, Yugoslavya, Romanya ve Türkiye arasında imzalandı.

İmzacı devletler toprak taleplerini reddettiler ve imzacı devletlerin sınırlarının garanti edileceğini karara bağladılar.

Yunanistan, Paktın İtalya ile bir savaşa yol açmaması çekincesini ekledi. Türkiye de Sovyetler Birliği ile bir savaşa yol açacak gelişmelere karşı çekince koymuştur.

- Türkiye, 5 Haziran 1934'te Romanya ve Yugoslavya ile ayrı ayrı askeri antlaşmalar imzaladı.

- Sovyetler Birliği, savaş sonrası Romanya'ya verilen Besarabya üzerinde hak iddia ettiği için Balkan Paktı üzerine Türkiye'yi uyardı ve 1925 tarihli Türk-Sovyet saldırmazlık Paktını ileri sürmüştür.
- Dört devletin dışışleri bakanlarından oluşan bir konsey oluşturuldu ve her yıl dönüşümlü olarak bir devletin başkanlık yapması kararlaştırıldı.
- 1936 Belgrad, 1937 Atina, 1938 Ankara, 1939 Bükreş ve en son 24 şubat 1940'da Belgrad'da toplandılar.

Ankara Üniversitesi
SBF Dergisi,
Cilt 72, No. 2, 2017, s. 423 - 443

**İKİ SAVAŞ ARASI DÖNEMDE İTALYA'YA KARŞI BALKANLAR'DA
BİR DENGELEME POLİTİKASI DENEMESİ:
BALKAN ANTANTI***

Yrd. Doç. Dr. Fatma Aslı Kelkitli
İstanbul Arel Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

- 1934 Bulgaristan'da askeri darbe (Zveno) ve IMRO'nun Bulgaristan'daki faaliyetlerinin sona erdirilmesi
- Bulgar Kralı Boris Şubat 1936'da Belgrad'a resmi bir ziyaret gerçekleştirir.
- 24 Ocak 1937 Yugoslavya - Bulgaristan arasında Dostluk Antlaşması imzalanıyor.
- 25 Mart 1937 Yugoslavya-İtalya Dostluk Antlaşması ve Balkan Paktı anlamsız hale geliyor.
- 1939 İtalya'nın Arnavutluğu işgali.
- 25 mart 1941 Yugoslavya-Almanya antlaşması ve hemen sonrasında darbe ile Simovic Hükümeti'nin kurulması.
- 6 Nisan 1941 Yugoslavya'nın işgali.